

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Csapó Annamária ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Bodolai László ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, dr. Desics Péter ügyvéd (címe) által képviselt II.rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű, dr. Bodolai László ügyvéd (címe) által képviselt III.rendű alperes neve (III. rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. április 5. napján meghozott, 19.P.26.594/2010/4. számú ítélete ellen az alperesek részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és azt állapítja meg, hogy az alperesek azzal sértették meg a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, hogy a felperesnek a ... által szervezett egyik rendezvényén az ... hírportálra tett minősítését egy dominaként fellépő személy szexuális szolgáltatásához hasonlították.

Az I. rendű alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 (ötszázezer) forintra és járulékaira leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 100.000 (százezer) forint + áfa elsőfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 180.000 (száznolcvanezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 40.000 (negyvenezer) forint, a II. és III. rendű alpereseket, hogy személyenként 10.000-10.000 (tízezer-tízezer) forint együttes

kereseti és fellebbezési illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Ezt meghaladó fellebbezési költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az I.rendű alperes neve I. rendű alperes által üzemeltetett ... hírportálon ... napján „...” címmel közölt cikket, melyet II.rendű alperes neve II. rendű és III.rendű alperes neve III. rendű alperesek jegyezték.

Az írás érintette felperes neve felperes személyét is.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I., II. és III. rendű alperesek megsértették az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest az általa sérelmezett írás internetről való törlésére. Kérte továbbá az I. rendű alperesnek a keresetlevélben meghatározott nyilatkozattal való elégtétel adására kötelezését, és az I., II., III. rendű alperesek eltiltását a további jogsértéstől. Mindezekben túlmenően kérte az I. rendű alperest 3.000.000 forint és ennek 2009. október 31. napjától a kifizetésig járó törvényes kamatainak megfizetésére kötelezését.

Arra hivatkozott, hogy az alperesek a ... napján a ... konferenciájáról alpári módon tudósítottak, amikor írásukban gyakorlatilag prostituálnak nevezték, akihez be lehet fizetni egy szado-mazo orgazmusra. A cikk egy olyan képben láttatja, melyben a cikk szerzői, mint mazochisták jelennek meg, akik azért fizetnek, hogy a domina először elektromos árammal, majd ostorcsapással idézzon elő orgazmust náluk. E közben „lucskosan és elaléltnak” szorítják meg egymás kezét, mint egy gruppen-szex jelenetben, majd ők is megadják, amire a felperes vágyik, és ebből összeáll a „földet rengető orgazmus”.

A felperesek egy aberrált metaforát használtak, amely gyomorforgató tartalmú, szexista és öncélú gyalázkodás.

Arra hivatkozott, hogy az alperesek közlése miatt jelentős nem vagyoni hátrányt volt kénytelen elviselni, mert az írással kapcsolatosan többen telefonon keresték meg és egyesek mocskolódo megjegyzéseket is tettek. Komolyan felmerült benne a kérdés, hogy ilyen körülmények között van-e értelme további közéleti tevékenységet vállalnia.

Az I., II. és III. rendű alperesek kérték a felperes keresetének elutasítását.

Azon az állásponton voltak, hogy a kifogásolt cikk lényegében egy sajátos stílusú politikai tudósítás, melynek a hangvétele az egész írást végigkísérte. A felperes által

sérelmezett részlet önironikus, melynek közlései a szerzőkre, és nem a felperesre vonatkoztak. Az írásrészlet tartalma egyértelműen véleménynyilvánítás, melyet a felperesnek, mint közszereplőnek az átlagot meghaladóan túrníe kell. Álláspontjuk szerint írásművük stílusa nem jogi kategória, annak megítélése nem a bíróság hatáskörébe tartozó feladat.

Arra is hivatkoztak, hogy a felperes megítélését az írás hivatkozott része érdemben nem befolyásolja. A felperes nem igazolta olyan sérelem bekövetkeztét, amely a nem vagyoni kár megállapítását szükségessé tenné.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I., II. és III. rendű alperesek azzal, hogy az I. rendű alperes által üzemeltetett ... internetes lapban ...-én megjelentetett, a II., III. rendű alperesek által írt „...” című cikkben „...” alcím alatt - a felperesnek egy konferencián való fellépését egy dominaként fellépő személy szexuális szolgáltatásához hasonlították, megsértették a felperes emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta.

Kötelezte az I., II. és III. rendű alpereseket, hogy elégtétel adásaként saját költségükön az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül az ítélet rendelkező részét a perbeli cikkel azonos elérhetőségen jelenítsék meg legalább 15 napra, amennyiben a közlemény tovább is elérhető, egészen annak fennmaradásáig.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 forintot és ennek 2009. október 31. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamatát.

A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította, és úgy határozott, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viseljék.

Az elsőfokú bíróság a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt 180.000 forint kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy abból 90.000 forintot a felperes, 70.000 forintot az I. rendű alperes és 10.000-10.000 forintot a II-III. rendű alperesek kötelesek a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az elsőfokú bíróság ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 54. § (1) bekezdését, 59. § (1) bekezdését, 61. § (1), (2) bekezdéseit, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 2. § (1) és (3) bekezdését, 3. § (1) bekezdését, 11. § (1) bekezdésének c) pontját, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 78. § (1), (2) bekezdéseit, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (5) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 163. § (1), (2), (3) bekezdéseit, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1), (2), (3) bekezdéseit, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalását, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatait.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes által sérelmezett közlés nem tényállításként került megfogalmazásra, hanem az alperesek véleményét formálták a felperes magatartásáról, illetőleg saját magukról. Egyfajta perverziónak értékelték azt, hogy olyan rendezvényen jelennek meg, amelyen az előadó szükségét érzi az újságírók által képviselt fórum nyilvános és erőteljes kritikájának. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az alperesek által kifejtett vélemény kifejezés módjában indokolatlanul bántó, sértő és megalázó. Az írás ezen részlete alkalmas volt olyan kép megalkotására, melyben a felperes mintegy a mondanivalójával okozott volna szexuális élvezetet. Az erőteljes kép továbbá alkalmas volt arra is, hogy az olvasóban a felperes személyéhez egy dominaként viselkedő nő képét társítsa.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesek által kifejtett kritika nem csak a felperes egyéni érzékenysége alapján, hanem a társadalmi közmegítélés alapján a kifejezés módjában is indokolatlanul bántó, sértő és megalázó. Úgy ítélte meg, hogy az alperesek nem tudták megkérdőjelezni azt, hogy a felperesről írottakat az olvasók ne ekként fordították volna le a maguk számára. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította a felperes emberi méltóságának megsértését.

Az egyéb jogkövetkezmények körében az elsőfokú bíróság eltiltotta a további jogsértéstől az alpereseket és elégtételadásként az ítélet rendelkező részének közzétételét rendelte el. Figyelemmel volt arra is, hogy az elégtételnek olyan nyilvánosságot kell biztosítani, mint amilyen nyilvánosság mellett a jogsértés történt. A felperesnek az eltávolításra vonatkozó igényét nem találta alaposnak, mert az elégtétel adása csak úgy töltheti be funkcióját, ha az olvasó ismeri a megállapított jogsértést is. Önmagában a megállapított jogsértés nem indokolta az egész közlemény eltávolítását.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mérlegelése körében a jogsértés tárgyi súlyát jelentősnek találta. Kifejtette, hogy nem vitatható el az alperesektől az a jogosultság, hogy akár lesújtó véleményt fogalmazzanak meg a felperes tevékenységéről, ugyanakkor az eljáró bíróságnak a vélemény tartalmáról nem kell állást foglalnia. A véleményformálásnak az emberi méltóság védelme külső korlátja lehet és a perbeli esetben is erről volt szó. A tényleges jogkövetkezmények körében értékelte a felperes testvérének tanúkénti előadását, illetőleg a felperes személyes meghallgatásán elhangzottakat. Az előadások teljes összhangban számoltak be arról, hogy a felperes családtagjaihoz a cikk visszhangja úgy érkezett vissza, hogy a felperest dominaként, prostituáltként ábrázolták, és emiatt gúnyos megjegyzéseket is kapott. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ilyen típusú gúnyolódásnak senki sem köteles áldozatává válni, és a köztudomású tényként is értékelhető hátrányokra figyelemmel a nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 forintban határozta meg, és az ezt meghaladó igényt elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I., II. és III. rendű alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben kérték az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Fellebbezésükben megismételték az elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmükben megfogalmazottakat és azt az elsőfokú bíróság ítéletével szemben is irányadónak tekintették.

Kitértek arra, hogy a felperes ismert baloldali közszereplő, aki a véleménynyilvánítás szabadságának élharcosaként ismert. Ezzel szemben azonban maga sem fukarkodott erős minősítő és becsületsértő kifejezések használatával, amikor pl. a kérdéses jogvitával kapcsolatosan az alperesek tevékenységéről szólt. Hivatkoztak arra, hogy a cikkük születésének idején több olyan kritika érte az I. rendű alperest, hogy a politikai baloldalt kedvezőtlen színben feltüntető cikkeit jobboldali befolyásolásra írta. Lényegében ezt a szituációt figurázták ki a szerzők. Az alperesek az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés összegét is jelentősen eltúloztaknak ítélték, és arra az esetre, ha a másodfokú bíróság a jogsértést megállapítaná, a nem vagyoni kártérítés mérsékelését indítványozták.

A II. rendű alperes fellebbezését azzal egészítette ki, hogy a II., III. rendű alperesek által megfogalmazottak egy felépített allegóriát jelentenek, amelynek nem egyes elemeit, hanem az egészét kell figyelembe venni. Az ilyen értelmezés mellett egyértelmű, hogy a II., III. rendű alperesek magukat figurázták ki. Lényegében az volt az elvárásuk, hogy a felperes a felszólalása alkalmával biztos, hogy őket fogja ostromozni, és ez az elvárásuk bejött. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes, mint közszereplő markáns álláspontot szokott képviselni politikai kérdésekben, és a közszereplőként az esetében irányadó tűréshatárt magasabb szinten kell megvonni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyását.

Előadta, hogy ugyan közszereplőnek minősül, de közhatalmat nem gyakorol, ezért állapított meg az elsőfokú bíróság rá nézve alacsonyabb tűréshatárt, szemben az egyéb közszereplőkkel. Előadta, hogy közszereplőként sem kell mindenféle véleményt eltűrnie, különösen nem a perbeli gyalázkodó tartalmú megnyilvánulást. Az alperesek közlése műfajtól függetlenül olyan volt, aminél súlyosabb jogsértést, az alkalmazott absztrakció mellett, az adott témában nem lehet elképzelni.

Az I., II. és III. rendű alperesek fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett a jogsértés megállapításának és a szubjektív jogkövetkezmények alkalmazásának szükségességével, azonban a nem vagyoni kártérítés összegét a felperest ért hátrányokkal nem találta arányban állónak, ezért azt leszállította, és erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint.

A fellebbezési kérelemre és ellenkérelemre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen - egyébeken mellett - a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a felperes által sérelmezett közlés véleménynyilvánításnak minősül. A vélemény kifejtése egy rendkívül erőteljes képalkotással történt az alperesek részéről, mely műfajilag az allegóriához állt legközelebb. Ez a képalkotás azonban annyira zárt, hogy a felperes személye ebből nem rekeszthető ki, még akkor sem, ha a kép egyes motívumai a II. és III. rendű alpereseket láttatják. Az alperesek a felperes előre várt nyilatkozatával okozott izgalmat, mint elvont érzelmet láttatták a felperes által sérelmezett közlésben. Ebben a felperes leírása egy olyan nem hétköznapi szexuális szerepben való megjelenítéssel történik, mely a felperest sértette, bántotta és megalázta. A véleményalkotás ilyen módja azonban túlmegy az elfogadható kereteken, mert az érintett olyan szférájára vonatkoztatható, amely a szabad véleménynyilvánítás társadalmi rendeltetésével az adott esetben nem összeegyeztethető.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság is egyetértett azzal, hogy az alperesek közlése jogsérelmet jelentett a felperes számára, ezért szükséges volt annak megállapítása a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság túlságosan általánosan határozta meg az alperesi jogsértő magatartást. Az alperesi cikk pontosan közölte a leadjében, hogy milyen rendezvényről szól az alperesi sajátos tudósítás. A felperes keresete alapján az is kétségtelen tény volt, hogy nem a teljes cikk, csak a cikk által megjelölt rendezvénnyel összefüggésben a felperest érintő rész tekintetében volt sérelmezett, illetőleg sértő az alperesi közlés. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a megállapítást úgy szövegezte meg, hogy abban a jogsértéshez igazodva feltűntetésre kerüljön, hogy a ... által szervezett rendezvényen jelent meg a felperes, és a közlését kizárólag az ... megnyilvánulásait érintően minősítették elfogadhatatlan módon az alperesek.

A jogsértő véleménynyilvánítással szemben alkalmazható jogkövetkezmények közül leginkább az Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti elégtételadás az, ami a személyhez fűződő jogsérelemmel okozott hátrányok kompenzálására alkalmas, azonban a perbeli esetben ezen túlmenően is volt olyan hátrány, amely a nem vagyoni kártérítés, mint szubjektív jogkövetkezmény alkalmazását szükségessé tette. A nem vagyoni kártérítés mértékének megítélésénél alapvetően figyelemmel kellett lenni egyrészt arra, hogy egy véleménynyilvánítással kapcsolatos nem vagyoni hátrányt kellett reparálni, mely hátrány elsősorban a felperesben kialakult személyes sértettségén és megaláztatottság érzésén alapul. A perbeli esetben elsősorban nem egy olyan, valótlán tényállítás képezte a jogsértés tárgyát, ami mások előtt jelentős mértékben rontotta volna a megítélését. Ehhez hasonló, a

felperes személyiségének hátrányos megítélését kiváltó értékelést az alperesi közlés igazolt módon nem eredményezett.

A jogsértés módját is figyelembe véve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított 1.000.000 forintos nem vagyoni kártérítést az eset körülményeihez mérten eltúlzottnak ítélte, és mérlegeléssel azt 500.000 forintban állapította meg, a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) és (4) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A nem vagyoni kártérítés összegének leszállítása a pernyertesség-pervesztesség arányát is módosította, ezért indokolt volt az elsőfokú bíróság által megállapított elsőfokú perköltség megváltoztatása is, mellyel kapcsolatosan a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott. A perköltség az alperesi jogi képviselőt, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján megillető ügyvédi munkadíj.

A nem vagyoni kártérítés összegének felére való leszállítása a másodfokú eljárásban azonos mértékű pernyertességet és pervesztességet jelentett a felek oldalán, ezért a másodfokú bíróság úgy határozott a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint, hogy a felek költségeiket maguk viseljék.

A felek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek viselni a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket.

Budapest, 2011. november 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tiszttiselő